

סילבוס

שיטות אבחון וריפוי בעולם העתיק - 39055

תאריך עדכון אחרון 16-08-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: היסטוריה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר אורלי לואיס

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: orly.lewis@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

ד"ר אורלי לואיס

תאור כללי של הקורס:

- הקורס יעסוק באופן שבו רופאים ביוון ורומא איבחנו את מטופליהם וטיפלו בהם.

-
- דרך קריאה ודיון במקורות הראשוניים (בתרגום) נסקור הן את השיטות והכלים שעמדו לשירותם והן את הרעיונות התאורטיים שהנחו ועיצבו שיטות אלו.
נדון, בין היתר:
 - באופן שבו בדקו הרופאים את הדופק.
 - בהבחנות שעשו בין סוגי דופק וכאב שונים.
 - בתפקיד המטופל ורגשותיו בתהליך האבחון.
 - במטרות הטיפול הרפואי.
 - השימוש בשיטות ריפוי כגון כירורגיה, סמי מרפא ושינוי הרגלי חיים (יוונית: *diaita* - "דיאטה").

מטרות הקורס:

- הקורס נועד בראש ובראשונה להקנות ידע בפרקטיקה הרפואית ביוון ורומא □ בדגש על שיטות האבחון והריפוי.
- דגש יושם גם על התאוריה העומדת בבסיס השיטות המעשיות. כך שמטרה נוספת היא סקירת רעיונות מרכזיים אודות הגוף והנפש בעת העתיקה.
- תרגול קריאה וניתוח במקורות ראשוניים (בתרגום), באופן עצמאי ובכיתה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לתאר את שיטות האבחון המרכזיות בהם השתמשו רופאים בעת העתיקה.
- לתאר את שיטות הריפוי המרכזיות בהן השתמשו הרופאים בעת העתיקה.
- להסביר מונחי יסוד בתפיסת הגוף והנפש ומקומם של מונחים אלו בפרקטיקה הרפואית.
- לנתח את התוכן וההקשר ההיסטורי של מקורות ראשוניים (בתרגום) בתחום הרפואה העתיקה.
- להציג סיכום קצר וממוקד של מקור ראשוני.

דרישות נוכחות (%) :

עד שני חיסורים

שיטת ההוראה בקורס: - הרצאות פרונטליות של המרצה להצגת מבואות.

- קריאה משותפת בכיתה של מקורות ראשוניים בתרגום.
- קריאה עצמאית בבית של מקורות ראשונים בתרגום, על-פי הנחיות שיינתנו מראש בכיתה או במודל. (בנושאים מסויימים תינתן קריאה משנית).
- הצגות פרונטליות קצרות (עד 10 דקות) של הסטודנטים (הצגת אחד או יותר מהמקורות שניתנו לקריאה).
- דיון משותף בכיתה במקורות הראשוניים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

הקדמה כללית: הרפואה ביוון ורומא

מבוא: התאוריה הרפואית

- חלקי הגוף המרכזיים.
- תפקיד הנפש בגוף.
- דם ואוויר בגוף.
- תאוריית המזגים.
- חשיבות הגיל/עונה/מין ועוד בתאוריה ובפרקטיקה הרפואית.
- ליחות.
- גורמים למחלות.

שיטות אבחון

- כללי / הקדמה: הנחיות מתועדות לאיבחון חולים; מטרות תהליך האיבחון; תפקיד הרופא ותפקיד החולה - סימפטומים אובייקטיבים לעומת סובייקטיבים.
- דופק: סוגי דופק; אופן מדידת הדופק; משמעות קלינית-אבחונית.
- כאב: סוגי כאב; אופן זיהוי הכאב ומיקומו; משמעות קלינית-אבחונית.
- שתן והפרשות אחרות: מני הפרשות שנבדקו ואופן בדיקתם; משמעות קלינית-אבחונית.
- תאורי מקרה (history case) □ התמקדות במספר תיאורים פרטניים.

שיטות רפוי

- כללי/ הקדמה.
- כירורגיה: סוגי התהליכים הכירורגים ומטרתם; מתי נעשה שימוש בכירורגיה.
- פרמקולוגיה: אופן השימוש בסמי מרפא; מטרת השימוש בסמים שונים.
- "דיאטה" (diaita): התאמה ושינוי הרגלים ואורח חיים (שינה, רחיצה, אכילה, יחסי מין, התעמלות); ההיבטים השונים בשיטה.

חומר חובה לקריאה:

קטעים נבחרים בתרגום (באנגלית) מכתבי היפוקראטס, גאלנוס ומחברים רפואיים נוספים. רשימה מפורטת תינתן במהלך הקורס.
מספר מאמרים/פרקים מהספרות המשנית.

חומר לקריאה נוספת:

רשימה מסודרת תועלה למודל.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

- מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
- הרצאה 10 %
- השתתפות 0 %
- הגשת עבודה 90 %
- הגשת תרגילים 0 %
- הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

לא נדרש ידע ביוונית או לטינית.
המקורות בקורס ייקראו בשפה האנגלית (אך ההוראה והדיון - בעברית).